

Behandling

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
	05.02.2026	Plan- og miljøutvalget

Revidering av forskrift om fartsgrenser på Mjøsa - høring

Innstilling

Planutvalget vedtar å legge forslag om revidert Forskrift om fartsgrenser på Mjøsa mm ut på offentlig høring.

Vedlegg:

1. Revidert forskrift om fartsgrenser på Mjøsa mm.
2. Gjeldende forskrift om fartsgrenser på Mjøsa

Vedlegg

- 1 Forslag til revidert forskrift om fartsgrenser på Mjøsa mm
- 2 Forskrift om fartsgrenser på Mjøsa 2024

Sammendrag

Det ble i 2024 vedtatt lokal forskrift om fartsgrenser på Mjøsa. Forskriften ble gjort gjeldende for alle kommunene rundt Mjøsa. Det har i sesongene 2024 og 2025 blitt gjort erfaringer som tilsier at det bør gjøres presisering og endringer av ordlyden i forskriften. Det er derfor utarbeidet et nytt forslag til forskrift.

Bakgrunn

Lokale forskrifter om fartsgrenser som ikke var hjemlet i havne- og farvannsloven av 2019, ble opphevet med virkning fra 1. januar 2022. Dette innebar at tidligere lokal forskrift om fartsgrenser på Mjøsa, Gudbrandsdalslågen og Vorma (forskrift 25. november 1999 nr. 1234) opphørte, jf. forskrift 21. april 2021 nr. 1205. Etter opphevingen stod Mjøsa uten gjeldende fartsregulering, ettersom den statlige forskriften om fartsgrenser på sjøen ikke inkluderte Mjøsa.

På bakgrunn av dette vedtok kommunene rundt Mjøsa i 2023 og 2024 en felles lokal forskrift om fartsgrenser på Mjøsa m.m., med ikrafttredelse 1. januar 2024. Forskriften ble fastsatt av kommunestyrene i syv kommuner (Lillehammer, Ringsaker, Gjøvik, Østre Toten, Hamar, Stange og Eidsvoll). Den regulerer ferdsel med fritidsfartøy innenfor kommunenes grenser og fastsetter en generell fartsgrense på 5 knop innenfor 100 meter fra land, brygger og faste installasjoner.

Fakta

Forskrift om fartsgrenser på Mjøsa ble vedtatt av Mjøskommunene i 2023/2024 og trådte i kraft 1. januar 2024. Erfaringer og tilbakemeldinger fra ulike interessenter etter innføringen av forskriften i 2024, samt oppfordring fra Kystverket om å gjøre noen presiseringer og endringer, har ført til at kommunene rundt Mjøsa har utarbeidet et forslag til revidert forskrift. Formålet med revidert forskrift er å sikre en mer ensartet, tydelig og korrekt regulering av ferdsel på Mjøsa, tilpasset dagens forvaltningsstruktur etter havne- og farvannsloven.

Den reviderte forskriften er i hovedsak en videreføring av gjeldende forskrift, men hvor flere bestemmelser er justert og standardisert for å sikre at formålet med forskriften ivaretas på en bedre måte. Ny versjon er utarbeidet i en arbeidsgruppe bestående av representanter fra hhv. Hamar, Stange, Ringsaker, Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten og Eidsvoll. Dette skal sikre likhet innenfor alle Mjøskommunenes sjøområder. I tillegg har Politiet og Mjøsa Båtforbund vært deltagende for å informere om deres erfaringer de to sesongene med gjeldende forskrift.

Vurdering

En revidert lokal forskrift om fartsgrenser på Mjøsa vil være et viktig virkemiddel for å klargjøre vilkårene for ferdsel med fritidsfartøy på Mjøsa og Vorma innenfor kommunegrensene. Den nye utkastet om en revidert forskrift bygger videre på erfaringene etter at forskriften tredde i kraft, men inneholder flere justeringer og språklige forbedringer som gir et klarere og mer enhetlig regelverk.

Fartsgrensen på 5 knop innenfor 100 meter fra land har historisk vært godt kjent for brukere av Mjøsa og er en videreføring av tidligere lokal forskrift og av den forskriften som tredde i kraft i 2024. Samtidig er enkelte bestemmelser forenklet, og den tidligere detaljerte opplistingen av faste og flytende installasjoner er erstattet med en klarere og mer samlet beskrivelse lik de bestemmelsene vi finner langs kysten. Dette bidrar til en mer oversiktlig bestemmelse, samtidig som hensynet til anleggsområder fortsatt ivaretas gjennom ordlyden.

I forskriftens formål og virkeområde (§1) har den nye versjonen en bredere definisjon av fritidsfartøy. I §2 er ordlyden i ny versjon vesentlig forenklet og standardisert. Unntaket for beredskapsfartøy og nyttefartøy er fjernet. Etter havne- og farvannsloven har kommunen ikke hjemmel til å regulere fartsgrense for andre fartøy enn fritidsfartøy. Unntaket i Vorma er presisert med eksakte koordinater slik at Kystverket også kan angi unntakene i kart.

Myndighet til å gi dispensasjon flyttes fra politimester til kommunen. Tidligere var oppgaven om å gi dispensasjon delegert til politimesteren, hvilket kommunen ikke hadde hjemmel til.

Straffebestemmelsene følger nå havne- og farvannsloven §51 med klarere spesifiseringer.

Det spesifiseres at denne nye versjonen iverksettes straks, hvilke vil si etter at alle kommunene forskriften gjelder for har fattet vedtak og forskriften er kunngjort i Norsk Lovtidend.

Konklusjon

Samlet sett innebærer revisjonen av forskriften en forenkling og tydeligere presisering av det eksisterende regelverket. Forslaget til revidert forskrift fremstår som juridisk tydeligere og enklere å håndheve. Endringene forventes å bidra til bedre sikkerhet, likebehandling og mer effektiv forvaltning av ferdselen på Mjøsa. Det foreslås at forslaget til ny forskrift legges ut på offentlig høring.